

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ



РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**О Н О В Л Е Н Н Я З М І С Т У , Ф О Р М Т А
М Е Т О Д І В Н А В Ч А Н Н Я І В И Х О В А Н Н Я
В З А К Л А Д А Х О С В І Т И**

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

**Випуск 13 (56)
Частина II**

Заснований в 1996 році

Рівне – 2016

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 13 (56). Частина II. — Рівне: РДГУ, 2016. — 154 с.

Збірник наукових праць підготовлено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення і розвиток особистості людини як суб'єкта власного життя» (до 70-ліття з дня народження С.Пальчевського), організованої Управлінням освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Рівненським державним гуманітарним університетом і Рівненським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти 10-11 березня 2016 року та містять статті з питань акмеологічного підходу в становленні й розвитку майбутнього фахівця та навчально-виховного простору інноваційної освіти.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів та вчителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Ільвіна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тишук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 10 — 5.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

L.V. MOROZ, A.S. DUBROVA, V.M. TROFIMCHUK. SUGGESTOPEDIA AS A METHOD OF INTENSIVE FOREIGN LANGUAGES TEACHING

The summary. The article is devoted to Suggestopedia as a method of intensive foreign languages teaching and S. Palchevsky's contribution into the development of suggestopedic influence approaches.

Key words: foreign language, teaching methods, intensive teaching approach, suggestopedia, suggestopedic approaches.

Рекомендовано до друку.

Д-р пед. наук, проф. О.В. Безкоровайна.

Одержано редакцією 08.02.2016 р.

УДК: 371

А.Р. ЗУБРИК

НОВІТНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Резюме. У статті розглянуто проблему підготовки фахівців з гуманітарних дисциплін, формування у них продуктивного педагогічного мислення, що сприяє повній реалізації творчого потенціалу, доцільність використання новітніх методів та творчих прийомів.

Ключові слова: продуктивне педагогічне мислення, новітній метод, творчий прийом, симуляційна гра, полілог, учитель гуманітарних дисциплін.

Постановка проблеми. Проблема підготовки майбутніх учителів гуманітарних дисциплін є особливо актуальною в умовах реформування вищої педагогічної освіти. Майбутній учитель гуманітарних дисциплін повинен бути готовим не тільки до пізнавальної, але й до професійної діяльності в умовах динамічного розвитку суспільства. Саме вища освіта покликана сформувати готовність молодого людини до подолання труднощів, швидкої адаптації, здійснення свідомого вибору, оцінки ситуацій та аргументованої критики, – тобто розвинути здатність мислити продуктивно в умовах професійної мобільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню психологічних досліджень мислення присвятили свої роботи вітчизняні та зарубіжні науковці: О. Тихомиров, С. Рубінштейн, Л. Виготський, П. Гальперін, Г. Люблінська, Н. Менчинська, В. Крутецький, Ж. Піаже. Психологічні й психолінгвістичні дослідження П. Блонського, З. Калмикової, Д. Ельконіна, О. Леонтьєва та інших учених довели, що в юнацькому віці формування продуктивного мислення нерозривно пов'язане з мовленням.

Виклад основного матеріалу. Для активізації продуктивного педагогічного мислення та творчих здібностей при формуванні комунікативної компетенції майбутніх учителів гуманітарних дисциплін доцільним є використання різних методів, форм та творчих прийомів. Вибираючи оптимальний метод, ми виходимо з того, що він повинен відповідати психофізіологічним особливостям студентів, практичній меті, умовам навчального процесу, можливостям і компетентності викладачів, бути результативним, ефективним та цікавим.

Одноставної думки вчених щодо класифікації методів навчання продуктивного педагогічного мислення не існує. У своїх дослідженнях ми використали ідеї В. Лозової, Г. Троцько, М. Поспелова, І. Поспелова та Т. Хачумян, які вважають, що для розвитку продуктивного мислення та активізації розумової діяльності студентів доцільно використовувати проблемно-пошукові методи: метод проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний) і дослідницький методи [3; 5; 6].

Ми врахували, що метод проблемного навчання передбачає наступне: викладач, пояснюючи новий матеріал, створює проблемну ситуацію. Він повідомляє студента інформацію, яка містить у собі суперечність; ознайомлює їх з різними поглядами на об'єкт вивчення; ставить завдання, які схожі із вже розв'язуваними раніше, але які студенти не можуть вирішити відомими їм способами [6]. Створивши проблемну ситуацію, навчає студентів аналізувати, порівнювати інформацію, узагальнювати, групувати за певними ознаками, відбирати істотну, визначати несумісні судження, суперечливі дані.

Проблемний виклад навчального матеріалу може здійснюватися в процесі проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, лекції, під час використання наочних методів проблемно-пошукового типу і проблемно-пошукових вправ. Формами реалізації частково-пошукового методу можуть бути такі методи: дискусія, евристична бесіда, „мозковий штурм”, метод мозкового письма (брейнрайтінгу), драматизація, презентація, „круглий стіл”, „інтерв'ю”, кросворди, ділова гра тощо.

Дослідницький метод забезпечує цілісне розуміння проблеми та творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Він полягає у способі організації пошукової творчої діяльності студентів щодо вирішення нових для них проблем, які виникли у процесі навчання. Самостійне цілісне виконання дослідницьких робіт вимагає високого розвитку та досвіду студентів, ось чому потрібно поступово готувати їх до виконання таких робіт, чому сприяє застосування евристичних методів. Тому студентам ми пропонуємо виконання експериментів, формулювання на їх основі висновків, їх обґрунтування. Навчання при цьому характеризується високою інтенсивністю, підвищеним інтересом, а знання – глибиною, міцністю і дієвістю [1].

© А.Р. Зубрик, 2016

Як показали наші дослідження, дослідницький метод активізував пізнавальну діяльність студентів, але вимагав тривалого часу, специфічних умов, високої педагогічної кваліфікації викладача.

Слід зазначити, що проблемно-пошукові методи не є універсальними методами навчання (це може бути обумовлено складністю матеріалу, недостатнім рівнем сформованості потрібних умінь студентів, нестачею часу тощо). Тому ми використовували й інші методи, наприклад, пояснювально-ілюстративний (викладач повідомляє знання у "готовому" вигляді, забезпечує їх системність, послідовність викладу, економічність часу, а студенти сприймають їх, усвідомлюють та запам'ятовують, при цьому обмежується розвиток розумових здібностей), репродуктивний (викладач не тільки повідомляє знання, але й пояснює причинно-наслідкові зв'язки, а студент виконує завдання за взірцем; це дає можливість передачі великої за обсягом навчальної інформації за мінімально короткий час, без великих затрат зусиль, проте не розвивається достатньою мірою гнучкість мислення та навички пошукової діяльності), наочний (передбачає використання ілюстрацій і демонстрацій з метою доказовості словесних тлумачень, його специфічною особливістю є розвиток спостережливості студентів) та інші.

Так, опрацюючи спеціальну психолого-педагогічну літературу, ми не знайшли відносно повної систематизації методів для розвитку продуктивного педагогічного мислення. Тому, узагальнивши наявний науковий доробок відомих вчених, пропонуємо власну пробну класифікацію методів активізації, формування і оцінки продуктивного педагогічного мислення, яка, звичайно, не претендує на вичерпність, адже згрупована лише за певними ознаками.

За своєю спрямованістю методи можна поділити на особистісно спрямовані, спрямовані на групу студентів та соціально спрямовані.

За цільовим призначенням усі методи розвитку продуктивного педагогічного мислення ми умовно розділили на п'ять груп, об'єднаних у систему. Систематизацію методів подано нами у таблиці 1.

Таблиця 1.

Систематизація методів формування продуктивного педагогічного мислення

За цільовим призначенням		За спрямованістю		
		На формування групи студентів	На активізацію продуктивної педагогічної діяльності	На розвиток особистості
Організаційні методи	* мобілізаційні * регулятивні	мозковий штурм; взаємообмін завданнями	скоропис (скороч. письмо); діалог Ривіна	мозкове письмо; дискусійний метод
Тренінгові методи	* імітаційно-репродуктивні * тренувальні	Сократівські запитання; метод інтерактивного навчання письма	Джиг-со; тренінг; творчі завдання	обмін парами; написання аргументативного листа
Пошукові методи	* конструкторські * дослідницькі * проєктивні	дискусія з обміном результатів досліджень; залучення групи у спільну діяльність	презентація; передбачення за допомогою ключових виразів	самопрезентація; навчально-пошуковий полілог
Моніторингові методи	* оцінювальні * методи контролю	дискусійна сітка; навчально пошуковий полілог	метод „відкритого” мікрофону; метод інтелект-карт	Сократівські запитання; почергове опитування
Випробувальні методи	* провокаційні * апробаційні * стресові	коло ідей; метод рольової гри	снігова куля; метод симуляцій	метод карусель; метод візуалізації; метод інтерв'ю
Результат	Готовність до „будь-яких несподіванок у професійному середовищі”	Успішна інтеграція групи в команду	Культура продуктивного педагогічного мислення	Динамічний розвиток особистісних ресурсів та якостей

Дана система методів формування продуктивного педагогічного мислення впроваджувалася під час занять з окремих дисциплін гуманітарного профілю (українська література, педагогіка, іноземні мови, методика викладання англійської мови, а також під час проходження педагогічної практики) з використанням організаційних, тренінгових, пошукових, моніторингових, випробувальних (мозковий штурм, мозкове письмо, діалог Ривіна, Сократівські питання, метод симуляцій, передбачення за допомогою ключових виразів, „Джиг-со”, символічно-знаковий скоропис, „Дискусійна сітка”), одночасно із системою вправ на основі візуалізації знань (інтелект-карта, АБРеС).

Аналіз і багаторічна практика використання вищезгаданих методів у роботі викладачів гуманітарних дисциплін вищих навчальних закладів довели їх високу ефективність, оскільки саме вони розвивають мислення

гармонійно, послідовно і системно. Так, символічно-знаковий скорочений (скорочене письмо) передбачає активну комунікативну письмову взаємодію в навчальній аудиторії і базується на здатності самостійно кодувати повідомлення та розкодувати занотоване. Навчально-пошуковий полілог, в основу якого закладено пошуковий метод, застосовувався для опрацювання інформації шляхом оптимального поєднання діалогічного та монологічного мовлення в умовах групової взаємодії та вирішення поставленої задачі (проблеми). Найбільш прийнятний із випробовувальних, ігровий метод, реалізовувався у формі симуляційної гри, що базувалась на реальних проблемних ситуаціях, успішне розв'язання яких дало змогу студентам відчути свою значущість, сприяло формуванню внутрішньої мотивації («отримав задоволення», «хочу брати участь», «вірю в себе», «можу») та усвідомленню нових потреб.

Орієнтація на виділення і узагальнення суттєвого у матеріалі, на класифікацію в залежності від його значущості сприяє формуванню в процесі викладання гуманітарних дисциплін однієї із найважливіших якостей продуктивного педагогічного мислення – глибинності розуму.

Тому, скориставшись ідеями Т. Б'юзена щодо складання мнемонічних інтелект-карт та І. Гриненка стосовно вербально-образних інтелект-карт [2], ми запропонували кільком студентам закодувати інформативний матеріал з фахових дисциплін, а іншим розкодувати занотоване. Нашою метою було тренування скорочення слів, або їх відтворення за допомогою образів, а в кінцевому варіанті – розкодування всієї інформації. Занотована інформація розглядається за годинниковою стрілкою (див. рис. 1).

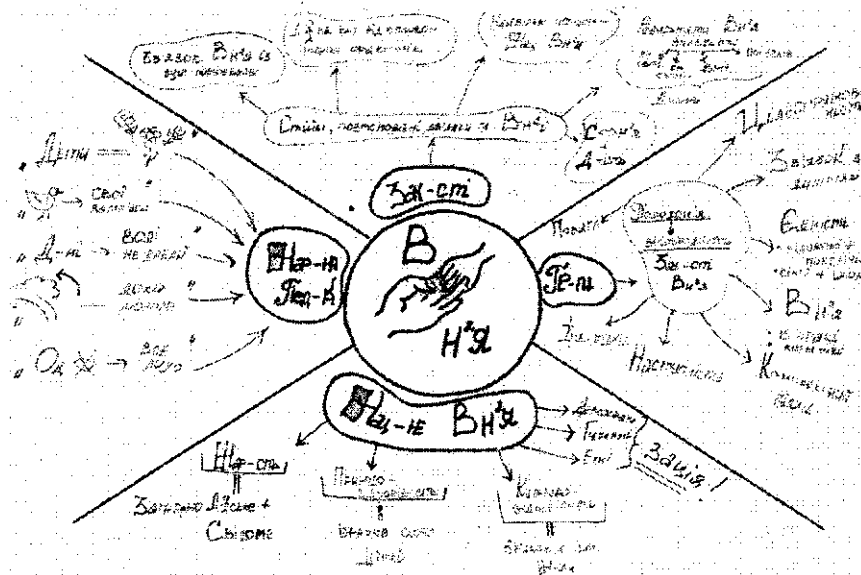


Рис. 1. Детальна інтелект-карта на тему "Виховання" з навчальної дисципліни педагогіка

Існує велика кількість різних засобів сприяння розвитку творчої індивідуальності майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін, у їх числі схематичне зображення текстового матеріалу, що демонструє широкі можливості для розкриття емоцій, виявлення творчого потенціалу особистості та служить зоровою опорою для легкого засвоєння матеріалу.

Досить важким, проте цікавим, було засвоєння АБРеСа (абзац, речення, слово) (І. Гриненка) майбутніми учителями гуманітарних дисциплін. Типовою помилкою і складністю було те, що студенти не завжди правильно визначали ключове слово, яке передавало основну ідею тексту.

Як показала практика, ефективною формою роботи є також навчально-пошуковий полілог. Його значення, як ведучого виду діяльності викладача і студентів на практичних заняттях, важко переоцінити. Однак з'ясувалося, що серед великої різноманітності його форм обидві сторони надають перевагу монологічним і діалогічним, недооцінюючи чи ігноруючи таким чином складнішу, але не менш важливу форму – полілогічну. Полілог або обмін репліками трьох і більше людей може бути стихійним і організованим заздалегідь.

Методично продуманим і органічно вплетеним в учбове заняття є навчальний полілог, який ще не знайшов широкого застосування в педагогічній практиці. З нашої точки зору, навчальний полілог найоптимальніший для реалізації навчальної мети, поліфункціональний для розвитку психіки та особистості, має цілий ряд інших позитивних характеристик. Перш за все він сприяє вихованню культури поведінки і спілкування, у тому числі у взаємовідносинах "викладач-студент", "студент-студент", "студент-викладач-студент". По-друге, прискорює соціалізацію і самореалізацію, по-третє, формує особистісні якості і самооцінку, по-четверте, виявляє особистісний потенціал.

Однак, якщо полілогові надати ще й пошукового характеру, то в кінцевому результаті матимемо максимальну активізацію мислення студента, а отже, і розвиток особистості. Продумуючи методіку і плануючи проведення заняття у центрі якого навчально-пошуковий полілог, ми базувалися на наступних теоретичних положеннях:

1. Складні форми психічної активності розглядаються не як успадковані, а як набуті в процесі життєдіяльності людини, її активної взаємодії з соціальним оточенням (Д. Вулдрідж);

2. Взаємодія студентів на ігровому рівні у придуманій ситуації – перший етап випробування їх готовності до самостійної професійної діяльності та розширення адаптаційних можливостей (Г. Лозанов, Е. Льїн та ін.);
3. Повноцінне формування особистості майбутнього фахівця повинно відбуватися в продуманих умовах, коли враховуються його інтереси, потреби, мотиви і є можливості для самореалізації.

Таким чином, навчально-пошуковий полілог, як домінуюча форма спілкування на нашому занятті, передбачає активну взаємодію учасників, їх контактність, єдність емоційно-чуттєвого і логічно-змістового компонентів. Іншою характерною рисою полілогу є його спонтанність, оскільки кінцевий зміст розмови та її структура залежить все-таки від конкретних реплік співбесідників (Л. Виготський). Безсумнівним залишається той факт, що можливості застосування навчального полілогу ще не вивчені і потребують подальшого дослідження.

На нашу думку, найефективнішими формами роботи для забезпечення формування іншомовної комунікативної компетенції є симуляційна гра та навчально-пошуковий діалог. Симуляційна гра, як форма роботи, використовується з метою практичного «занурення у проблему». Внаслідок такої роботи випрацьовуються нові погляди на діяльність структури чи підприємства і визначаються шляхи оптимізації цієї діяльності. Результат роботи групи оформлюється у вигляді пропозицій чи рекомендацій.

Симуляційна гра характеризується тим, що базується на конкретній ситуації; переносить гравців у віртуальний професійний простір з реальними проблемами, задачами і ситуаціями, передбачає спробу їх аналізу на основі моделювання, співставлення оцінки, через розігрування ролей; змушує розглядати в моделі симуляції та зв'язки, хід, умови, події, що в ній присутні, наближено до педагогічного контексту; рішення та висновки, зроблені в грі колективно, не змінюють стану ситуації і не впливають на модель системи; в умовах конфлікту не приймаються рішення і це вимагає компромісу між різними рольовими цілями. Існує величезна кількість симуляційних ігор: виробі особисту позицію, прес-метод, «мікрофон», розігрування ситуацій за ролями, аналіз ситуації (факти, проблеми, аргументи, рішення), дискусія, «коло ідей», «акваріум» та інші.

Удосконалення мовленнєвих творчих умінь здійснюється у процесі різноманітних за формою і змістом мовленнєвих ситуацій. Найбільш наближеними до умов реально мовленнєвої комунікації є, на думку Є. Пассова і Р. Мартинової, провокаційні й сенсаційні ситуації [4], які у студентів викликають великий інтерес. Вони розуміють, що це майстерно створена викладачем симуляційна гра, у якій перемагає той, хто багато говорить, а винагородою йому є позитивна оцінка.

Ми здійснювали активізацію продуктивного педагогічного мислення за допомогою дискусійних та навчально-комунікативних ситуацій, що моделюють реальне спілкування навколо соціальних проблем, які цікавлять студентів, складання інтелект-карт для розв'язання проблемних педагогічних завдань, використання музично-пісенного фону та відеоматеріалу на заняттях.

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що запропоновані методи проведення практичних занять є лише спробою вийти за рамки традиційних форм роботи, реалізувати давнє бажання розширити адаптаційні можливості молодій людині, розвиваючи її особистісний потенціал і здатність до комунікативної імпровізації, покращити важливі показники успішної соціалізації та виявити ознаки сформованості готовності майбутнього спеціаліста до виконання професійно обумовлених функцій. Адже, формування продуктивного педагогічного мислення детермінується особливими вимогами щодо організації спільної навчальної діяльності, педагогічно доцільною взаємодією в групі, продуктивною активністю викладача і студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Безпалько. – М.: Педагогика, 1989. – 191 с.
2. Гриненко І.В. Педагогічні умови формування творчого мислення майбутнього вчителя іноземної мови: теоретико-методичний аспект / І.В. Гриненко // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2006. – №4. – С. 211-217.
3. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник / В.І. Лозова, Г.В. Троцько. – [2-е вид., випр. і доп.]. – Харків: «ОВС», 2002. – 400 с.
4. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М., 1991. – 360 с.
5. Поспелов Н.Н. Формирование мыслительных операций у старшеклассников / Н.Н. Поспелов, И.Н. Поспелов. – М.: Педагогика, 1989. – 152 с.
6. Хачумян Т.І. Формування критичного мислення студентів вищих навчальних закладів засобами інформаційних технологій мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.09 «теорія навчання» / Т.І. Хачумян. – Х., 2005. – 20 с.

А.Р. ЗУБРИК. НОВЫЕ ФОРМЫ И МЕТОДЫ РАБОТЫ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ГУМАНИТАРНЫМ ДИСЦИПЛИНАМ

Резюме. В статье рассмотрена проблема подготовки специалистов по гуманитарным дисциплинам, формирование у них продуктивного педагогического мышления, что способствует полной реализации творческого потенциала, целесообразность использования новейших методов и творческих приемов.

Ключевые слова: продуктивное педагогическое мышление, новейший метод, творческий прием, симуляционная игра, полилог, учитель гуманитарных дисциплин.

A.R. ZUBRYK. NEW FORMS AND METHODS OF TRAINING THE TEACHERS OF THE HUMANITIES

ЗМІСТ

<i>Малафійк І.В.</i> Життя як спалах зірки.	3
<i>Гладкова В.М.</i> Професійний саморозвиток майбутнього фахівця сфери “Людина-Людина”.	5
<i>Руденко В.М.</i> Зміст технічних дисциплін у контексті системної організації технічного знання.	7
<i>Руденко Н.М.</i> Розвиток інтелектуальних здібностей учнів в умовах “акме-школи”.	11
<i>Нечипорук Л.І., Терешко Л.В.</i> Акмеологічні орієнтири формування соціальної компетентності школярів в загальноосвітніх навчальних закладах.	14
<i>Скрипник Н.С.</i> Методичне забезпечення стимулювання у студентів позитивно-активної мотивації до формування й розвитку суб’єктної позиції.	16
<i>Найда Р.Г.</i> Парадигма життєтворчості в акмеологічному розвитку особистості майбутнього фахівця.	19
<i>Дідик Н.М.</i> Оптимізація розвитку професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів під час професійної підготовки.	22
<i>Сойчук Р.Л.</i> До питання формування позитивної національної ідентичності як основи національного самоствердження особистості.	24
<i>Бордюк В.М.</i> Акмеологічний підхід до естетичного виховання студентської молоді.	28
<i>Петрук І.С.</i> Розвиток методичної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів як педагогічна проблема.	31
<i>Сопотницька О.В.</i> Потенціал акмеологічного підходу у формуванні готовності майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту.	35
<i>Карпенчук С.Г.</i> Мотивація навчальної діяльності на основі сугестопедичного підходу.	38
<i>Ляска О.П., Істомліна-Напорчук А.Г.</i> Активізація саморозвитку майбутнього інженера-педагога в процесі його професіоналізації засобами педагогічного супроводу.	45
<i>Хатуничева С.М.</i> Самореалізація майбутнього вчителя у процесі формування готовності до самовдосконалення.	50
<i>Шевців М.В.</i> Дидактико-інноваційні методи ефективності викладання базових біологічних дисциплін.	55
<i>Мороз Л.В., Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Сугестопедія як метод інтенсивного навчання іноземної мови.	58
<i>Зубрик А.Р.</i> Новітні форми та методи роботи у підготовці фахівців із гуманітарних дисциплін.	61
<i>Остапчук М.В.</i> Принципи сугестопедagogіки у навчанні школярів фізики.	65
<i>Шевченко А.В.</i> Впровадження інтерактивних технологій для формування когнітивно-пізнавального критерію фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу.	68
<i>Горопаха Н.М.</i> Використання ідей Марії Монтессорі в екологізації розвивального середовища інклюзивної групи дошкільного закладу.	71
<i>Марченко О.Г.</i> Модель педагогічної системи формування інноваційного освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю.	75
<i>Полухович Н.В., Остапчук Н.О.</i> Формування мотивації майбутніх учителів економіки до вивчення інформаційно-комунікаційних технологій.	79
<i>Федорчук В.В., Аліксійчук О.С.</i> Використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх вчителів музики.	83
<i>Шурин О.І.</i> Особистісно-орієнтований підхід як важлива умова ефективності процесу навчання майбутнього вчителя технологій.	86
<i>Іващенко М.В., Бикова Т.Б.</i> Особливості підвищення ІКТ-компетентності студентів педагогічних вищих навчальних закладів засобами веб-технологій.	89
<i>Лесняк Н.В.</i> Інтегративна мовленнєва складова організації зображувальної діяльності.	93
<i>Дмитришина Н.М.</i> Роль іншомовної комунікативної компетентності у процесі формування конкурентоздатної особистості.	97
<i>Грицай Н.Б.</i> Інноваційні навчальні технології у проведенні екскурсій із біології.	99
<i>Галатюк Т.Ю., Галатюк М.Ю.</i> Методи навчання в контексті розвитку методологічної культури старшокласників під час вивчення природничих предметів.	102
<i>Мардарова І.К.</i> Підготовка вихователів до створення дидактичних відеоматеріалів для дітей дошкільного віку.	105
<i>Богачик М.С.</i> Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови у контексті компетентнісного підходу.	108
<i>Казначесва Л.М.</i> Формування та розвиток риторичних навичок студентів в умовах вищої освіти.	111
<i>Семенова О.О.</i> Використання інформаційних технологій у процесі формування креативної компетентності майбутніх педагогів-філологів.	114
<i>Гнедко Н.М.</i> Використання віртуального навчально-контролюючого комплексу в освітньому процесі.	117
<i>Стихун Л.П., Стихун Н.В.</i> Місце та роль театральних педагогічних інноваційних технологій у творчому розвитку професійної майстерності вчителя.	119
<i>Шутяк В.Г.</i> Підвищення ефективності вивчення дисципліни “Трудове навчання з практикумом” студентами напряму підготовки “Початкова світа”.	123